

Hores comptades per al teatre valencià

Manuel Ángel Conejero, director de Teatres de la Generalitat. La dubtosa gestió del director artístic ha causat alarma en l'entorn teatral valencià per la manca de financiació que enguany ateny indexs del 30%.

Manuel Ángel Conejero va pagar 26 milions per "La gata" i se n'ha gastats 80 en promoció del Teatre Principal. I ara no hi ha diners per al teatre valencià.

Diumenge passat, el Teatre Principal de València acomiadava l'última de les setze funcions de *La gata sobre el tejado de zinc caliente*. Vint-i-sis milions de pessetes —deu més que cap altra producció—, és el que ha costat finalment l'espectacle a Teatres de la Generalitat. La peça de Tennessee Williams, protagonitzada per Aitana Sánchez Gijón, dirigida per Mario Gas i produïda per la companyia madrilenya Striön, fou contractada pel director artístic de l'ens públic Manuel Àngel Conejero, sota signatura del director general de Promoció Cultural Santiago Muñoz per un valor d'1.625.000 pessetes per funció, en lloc de les 850.000 que costarà a la resta de la Red Española de Teatros y Auditorios. A més, Conejero mateix oferí a la productora el 80% del taquillaatge de la setmana de

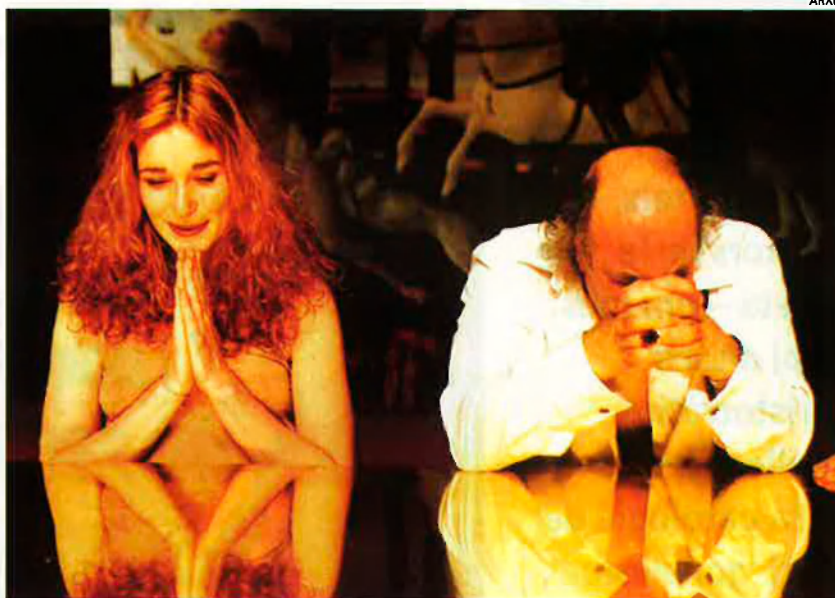
pròrroga (del 7 al 14 de gener). No oblidem que el 4% del taquillaatge de les setze funcions correspon, segons norma de la Sociedad General de Autores de Espana (SGAE) a l'autor de l'adaptació de l'obra, en aquest cas, Conejero mateix, que ha volgut destinar la suma recaptada a la Fundació Shakespeare, entitat creada per ell i de la qual és director. Als percentatges, cal afegir-hi els vuitanta milions que el Teatre Principal ha gastat en promoció d'espectacles, quan tothom plora per manca de pressupost.

Aquesta "malversació dels cabals públics", com en diuen professionals de l'escena, ha posat entre l'espasa i la paret el conseller de Cultura Fernando Villalonga, que va assegurar, en el seu moment, un desconeixement total de l'assumpte i es va comprometre a estudiar la gestió de Conejero en la pròxima reunió del

Consell Rector de Teatres de la Generalitat, dintre aquest mes de gener. De totes maneres, *La gata* no ha contribuït sinó a agreujar les relacions Villalonga-Conejero, des que el conseller gairebé el destituï, aquesta tardor. Conejero havia desautoritzat el gerent de Teatres de la Generalitat, Germán Marco, perquè aquest s'havia negat a carregar a l'ens factures presentades pel director artístic. Fet i fet, la pervivència de Manuel Àngel Conejero en l'escena valenciana és indicatiu d'una fèrria voluntat superior –superior a la del conseller, és clar– de mantenir-lo en el càrrec, sense cap definició clara de la seua política teatral. Fonts internes de Teatres de la Generalitat afirmen que la política teatral no ha estat definida encara, ni tan sols a nivell intern. “Estem a l'espera; de moment, és una improvisació constant”. I és que, en aquest primer mes de l'any, encara no se sap ni la programació d'aquest primer trimestre.

Però el caos intern dins la mateixa àrea de Cultura enfronta dos bàndols en les voluntats de futur de l'activitat dramàtica. Segons les mateixes fonts consultades, hi ha dues tendències: la que planteja el director artístic i la de la Direcció General, i també de la Conselleria, que ha de considerar l'extensió, la cooperació territorial, i que ha de mantenir el Rialto i definir el terreny entre la Filmoteca i Teatres de la Generalitat. Igualment, la Plataforma de les Arts Escèniques Valencianes (PAEV), composta per professionals del sector, es reuní el dia 20 de desembre propassat amb els responsables per exigir una definició de la línia d'actuació. Ara per ara, la PAEV encara no ha rebut cap resposta de l'administració, i els dramaturgs, actors i productors esperen com qui diu en l'atur..., o amb la mirada dellà la Sènia.

On són les produccions pròpies? La pregunta té una fàcil resposta: no n'hi ha ni una. Des de principi de temporada, el mes de setembre, no s'ha produït res de propi ni hi ha hagut cap coproducció, tret d'una reestrena al Principal d'una obra de la companyia –no professional– de la Fundació Shakespeare. De fet, Conejero ja ho va confessar a membres del teatre valencià: les propostes de les companyies autòctones no l'interessen i no pensa moure un dit. Es tracta de la lenta agonia de l'escena valenciana, la qual, segons el president de l'Associació Valenciana d'Empreses Productores de Teatre i Dansa (AVETID), Antoni Benavent, passa un bon moment creatiu, però sotmesa a una “penúria econòmica terrible”. El cas és que la reducció pressupostària, que enguany ateny índexs d'un 30%, denota el minvat interès per les creacions de casa, a les quals s'afegia una política d'exhibició completament desconcertant. Així, quan Carles Alberola i el

seu monòleg *Currículum* estaran en cartell cinc setmanes, a la sala Artenbrut de Barcelona; o el *Càndid* de Moma Teatre va guanyar-se els elogis de la crítica de Barcelona i de Madrid, en València, ben altrament, no disposaran sinó de cinc dies. Una manca de claredat que, en tots els estadis del procés teatral, fa que, a les companyies, els coste més, com popularment es diu, el mànec que no la destrua. “En cinc dies no hi ha temps perquè la gent pugui reaccionar –assegura Carles Alberola, director i actor teatral–. I a més, som a casa nostra. Torne a repetir-ho: si solament ens donen cinc dies, ens negarem a actuar, perquè ens costa un esforç no proporcional a la repercussió que pugui tenir l'espectacle”.

La tèrbola voluntat de dislocar el teatre lliga amb la desmesurada “recentralització” del fet teatral. De tot el País Valencià, València; i de València, el Teatre Principal. Això significa truncar una dinàmica que aspirava a posar a l'abast de les comarques una oferta cultural de qualitat i que, alhora, consolidava una professió que viu de la itinerància. El Circuit Teatral, amb les seues trenta-sis sales, es limita avui a les produccions menys arriscades, que, molt sovint, són les de menys qualitat, tal com assegura Benavent. “Això significa que per a veure alguna cosa interessant haurem d'anar a poblacions importants, com Alzira o Ontinyent. O bé, en el pitjor dels casos, a València. D'una altra banda, la mitjana del *caché* del Circuit és, en aquest moment, més baixa que no la del 1990”, continua dient.

Això no obstant, el problema supera l'estricta, i inexistent, política teatral. Avui, ha estat Conejero. Demà pot ser un altre qualsevol. I tot fa pensar que la cultura, sobretot la cultura autòctona, es ven a preus de saldo en els aparadors de l'administració popular. Què hi farem...

Eliseu T. Climent

Una imatge de l'espectacle 'Borja, Borgia', de Moma Teatre. El teatre valencià sofreix la dubtosa política dels gestors públics.